

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
DEPARTMENT OF HEALTH CARE OF KHARKIV REGIONAL STATE
ADMINISTRATION
DEPARTMENT OF SCIENCE AND EDUCATION OF KHARKIV REGIONAL
STATE ADMINISTRATION
DEPARTMENT OF HEALTHCARE OF KHARKIV CITY COUNCIL
KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

GENDER. ECOLOGY. HEALTH

Proceedings
of the VII International Scientific and Practical Conference

(Kharkiv, April 22–23, 2021)

Kharkiv
KhNMU
2021

ББЛ 60.542.21
УДК 314.334.43
Г 34

Редакційна колегія

В. А. Капустник, В. М. Лісовий, В. В. М'ясоєдов, І. В. Лещина, І. В. Летік,
О. Я. Гречаніна, К. І. Карпенко, Г. М. Кожина, С. О. Краснікова.

*Друкується за рішенням вченої ради
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 5 від 22 квітня 2021 р.*

Г 34 Гендер. Екологія. Здоров'я: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 22–23 квітня 2021 р.) / ред. кол. : В. А. Капустник, В. М. Лісовий, В. В. М'ясоєдов та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 232 с.

У збірнику представлено результати наукових досліджень фахівців та молодих науковців з навчальних закладів Харкова, 12 міст України, вчених із Швеції, Італії, Чехії, Сербії, Індії, Туреччини, Білорусії, Польщі, Хорватії, Німеччини, Вірменії. Доповіді присвячено гендерним аспектам медицини та екології, а також дослідженню перспектив гендерної медицини у контексті пандемії covid-19. Для науковців, викладачів, аспірантів та всіх зацікавлених.

**UDC 314.334.43
LBC 60.542.21**

Editorial board

V.A. Kapustnyk, V.M. Lisovyi, V.V. Myasoedov, I.V. Leshchina, I.V. Letik,
O.Y. Hrechanina, K.I. Karpenko, H.M. Kozhyna, and S.O. Krasnikova.

*Published by the decision of the Academic Council of
Kharkiv National Medical University.
Protocol # 5 of April 22, 2021.*

G 34 Gender. Ecology. Health: Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference (Kharkiv, April 22–23, 2021) / editorial board : V. A. Kapustnyk, V. M. Lisovyi, V. V. Myasoedov and others. – Kharkiv: KhNMU, 2021. – 232 p.

The collection presents the results of scientific research of specialists and young scientists from educational institutions of Kharkiv, 12 cities of Ukraine, scientists from Sweden, Italy, Czech Republic, Serbia, India, Turkey, Belarus, Poland, Croatia, Germany, and Armenia. The reports focus on gender aspects of medicine and ecology, as well as research on the prospects of gender medicine in the context of the covid-19 pandemic. For scientists, teachers, graduate students, and anyone interested.

очікуванню виявляється неможливою. Ці суперечності можуть виступати засадами для неявної дискримінації жінок-матерів у різних сферах життєдіяльності, а також для проявів ефекту самодискримінації.

Література:

1. Асонова Е. Новые ценности в детско-родительских отношениях / Екатерина Асонова // Pro et Contra. – 2010. – №14 (1-2). – С.78-93.

2. Малес Л. Гендерна та інтерсекційна дискримінація в материнстві / Людмила Малес // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. Збірник наукових праць. – 2015. – № 2(27). – С.17-25.

3. Микляева А.В., Румянцева П.В. «#Онажемать»: имплицитные социальные представления о материнстве в современном российском интернет-дискурсе // Женщина в российском обществе. – 2018. - № 1 (86). – С. 67-77.

4. Стрельник О. Турбота як робота: материнство у фокусі соціології. Монографія. – Київ, Критика, 2017. – 288с. 5. Шевчук Г.С. Материнська ідентичність у структурі Я–концепції жінки // Проблеми сучасної психології. – 2010. - Випуск 9. – С. 765-777.

*Литвиненко В.В., Могилко О.П., Перепьолкіна К.М.,
Харківський національний медичний університет*

ВПЛИВ ПСИХООСВІТИ НА КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ У ПАЦІЄНТІВ ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ З АЛКОГОЛЬНОЮ ЗАЛЕЖНІСТЮ

Актуальність. Останні роки Україна знаходиться в стані гібридної війни, серед негативних медико-психологічних наслідків якої найбільш значущим стає високий ризик поширення і розвитку різноманітних порушень психічної сфери, серед яких превалюють соціально-стресові розлади та збільшення рівня вживання психоактивних речовин, зокрема, алкоголю.

Мета. Визначити вплив психоосвіти на копінг-стратегії у пацієнтів чоловічої статі з алкогольною залежністю.

Матеріали та методи. Було проведено комплексне обстеження 150 пацієнтів чоловічої статі від 20 до 55 років, в яких згідно діагностичних критеріїв МКХ-10 встановлено синдром залежності від алкоголю (F 10.2x). Психодіагностичне дослідження включало використання Опитувальника травматичного стресу (Котенєв О.І., 1996), Методики оцінки копінг-поведінки в стресових ситуаціях (Норманн С., Эндлер Д. Ф., Джеймс Д. А., Паркер М. І.; адаптований варіант Крюкової Т. А., 2002).

Результати. Стосовно даним психодіагностичного дослідження у $5,9 \pm 0,7$ % цивільних і $31,4 \pm 1,7$ % військових обстежених мають повний, $11,4 \pm 1,2$ % та $39,5 \pm 1,4$ % відповідно - явний, $33,6 \pm 1,6$ % цивільних та $29,1 \pm 1,3$ % військових – частковий, $33,2 \pm 3,5$ % та $15,9 \pm 2,1$ % відповідно незначний прояв стресового розладу, при цьому відсутність травматичного стресу мають лише цивільні алкозалежні.

Перед проведенням психоосвітніх втручань для пацієнтів були притаманні копінг-стратегії орієнтовані на уникнення – $53,2 \pm 3,4$ %, для $31,3 \pm 2,4$ % копінг-стратегії на відволікання, для $11,3 \pm 1,6$ % - емоції, та лише для $4,4 \pm 0,6$ % на вирішення завдань.

На тлі проведення психоосвіти відмічалася позитивна динаміка стрес-долаючої поведінки, формування конструктивних допінг стратегій – у $45,1 \pm 3,5$ % обстежених основної та $32,6 \pm 3,3$ % контрольної груп відмічався копінг спрямований на вирішення завдань, у $31,4 \pm 3,2$ % та $22,4 \pm 2,6$ % відповідно – на емоції, у $15,9 \pm 1,6$ % обстежених основної та $32,6 \pm 3,2$ % контрольної груп - на уникнення, у $6,7 \pm 0,6$ % та $12,4 \pm 1,8$ % відповідно допінг спрямований на відволікання.

Висновки. На тлі використання використання психоосвіти відмічена позитивна трансформація копінг-стратегій, активація адаптивних форм подолання стресових ситуацій. Враховуючи викладені результати, перспективою подальших досліджень є створення персоніфікованої системи психосоціальної реабілітації хворих з алкогольною залежністю з використанням психоосвітніх заходів.

*Марущенко О.А.,
Харківський національний медичний університет*

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ – ЗА ЧИ ПРОТИ: З ДОСВІДУ АНАЛІЗУ СТУДЕНТСЬКИХ НАРАТИВІВ

У рамках деяких навчальних дисциплін, що за змістом своїм передбачають певний простір для обговорення проблематики, пов'язаної із соціальною нерівністю та дискримінацією, я обов'язково пропоную студентству письмову творчу роботу з можливістю порефлексувати над гендерними стереотипами, з якими вони стикаються у житті. Після певної викладацької преамбули, коли всі спільно пересвідчуються, що в групі немає жодної особи, для якої сама сутність гендерних стереотипів залишилася terra incognita, студентство переходить до стислого письмового обґрунтування: гендерні стереотипи – це добре чи погано? чи було б краще, якби їх взагалі не було? чи, можливо, вони виконують позитивні функції?

За 15-20 хвилин, коли робота завершена, вкрай важливо проговорити в групі ключові позиції. А вони, як правило, доволі показові: за декілька років регулярного аналізу таких студентських наративів, накопичилася доволі значна база аргументації pro і contra. Більшість серед студентства виступає все-таки проти гендерних стереотипів, аргументація найчастіше фокусується навколо таких точок зору:

1. Гендерні стереотипи ведуть до «трафаретного», спотвореного сприйняття людини, коли за поширеними уявленнями про те, що вважається жіночим, а що – чоловічим, якими начебто мають бути особи тієї чи іншої статі, фактично «губиться» реальна особистість (з її специфікою, виявами, інтересами, талантами тощо), а особистісноцентрований підхід поступається

ЗМІСТ

Вступне слово ректора ХНМУ <i>В.А. Капустника</i> та голови Вченої ради ХНМУ <i>В.М. Лісового</i>	3
Вітальне слово директора Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації <i>А.С. Крутової</i>	5
<i>Yuliia Siedaia</i> HUMAN RIGHTS IN THE LATEST CONDITIONS OF THE MEDICAL GUARANTEE PROGRAM	7
<i>Lodi Elisa, Reggianini Letizia, Grazia Maria Modena</i> COVID-19: A GENDERED DISEASE? THE ITALIAN PERSPECTIVE	9
<i>Luka Boršić, Ivana Skuhala Karasman</i> KLARA DAJČEVA-ŽUPIĆ – AN ANTHROPOSOPHIC MEDICAL DOCTOR	11
<i>Nilüfer Narli</i> MEDIA REPRESENTATION OF THE SYRIAN WOMEN REFUGEES WITH GENDER-BASED PROBLEMS, MENTAL HEALTH, SOCIAL INTEGRATION AND SOLIDARITY NETWORKS IN THE CONTEXT OF COVID	11
<i>Hovorun Tamara, Kulpreet Kaur</i> WHY MENTAL DISORDERS ARE BEING ORIENTED ON GENDER FEEDBACK?	12
<i>Chumachenko T.O., Makhota L.S.</i> FEATURES OF COVID-19 VACCINATION IN UKRAINE	14
<i>Galazzo Eugenia</i> WOMEN'S REPRODUCTIVE RIGHTS PROTECTION IN PANDEMIC TIMES: POLISH CASE	15
<i>Katerina Yurko, Dmytro Katsapov, Andriy Bondarenko</i> GENDER IMPACT AND PECULIARITIES OF COVID-19	17
<i>Karolina Kublickiene, Kateryna Karpenko</i> UPDATING THE GENDER DIMENSION OF HEALTH IN THE CONTEXT OF THE COVID-19 PANDEMIC	18
<i>Korablyova Valeria</i> PARADOXES OF THE PANDEMIC: INEQUALITY, NECROPOLITICS, INTERDEPENDENCY	20
<i>Petrov Branislava</i> CAN WE ABOLISH PROSTITUTION? REVISITING LEOPOLDINA FORTUNATI'S THE ARCANES OF REPRODUCTION IN THE LIGHT OF THE NEW ABOLITIONIST TENDENCIES	22
<i>Deineka V.V.</i> EMOTIONAL INTELLIGENCE IN THE CONTEXT OF POSTSTURALISM	23
<i>Gariaieva G. M., Serbin K. A., Kutsenko S.O.</i> IMPLEMENTATION OF EUROPEAN EXPERIENCE IN OVERCOMING GENDER STEREOTYPES IN UKRAINE	26
<i>Karpenko Kateryna, Akshra Kumar</i> VANDANA SHIVA'S PRINCIPLE OF ENVIRONMENTAL PROTECTION	27

<i>Злобін О. О.</i> ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У ПСИХОПАТОЛОГІЇ ПАЦІЄНТІВ ІЗ СУДИННОЮ ДЕМЕНЦІЄЮ	83
<i>Камардаш Н. В.</i> СУБ'ЄКТИВНІСТЬ: ДО ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕТЕРМІНАЦІЇ ГЕНДЕРУ	83
<i>Карпенко І.І., Летік І.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРІВ-ЖІНОК ТА ЛІКАРІВ-ЧОЛОВІКІВ	85
<i>Кікінежді О. М., Жирська Г. Я.</i> ГЕНДЕРНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА	87
<i>Ковальова О.М.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ (COVID-19)	89
<i>Кожем'якіна О. М.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ	90
<i>Кожина Г.М., Зеленська К.О., Красковська Т.Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПОСТСТРЕСОВИХ РОЗЛАДІВ У ОСІБ, ЯКІ ПЕРЕЖИЛИ БОЙОВІ ДІЇ.	91
<i>Костецький І.В., Матюшина В.О.</i> ПИТАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ В ПРОГРАМІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ	92
<i>Кочина М.Л., Біла А.А.</i> ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ФІЗИЧНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА СТАН СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ СТУДЕНТІВ	94
<i>Кочина М.Л., Доріна В.Г., Кочін О.В.</i> ГЕНДЕРНІ І ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ ПАЦІЄНТІВ З ПАТОЛОГІЄЮ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ	96
<i>Кутирьова В.І.</i> МАТЕРИНСЬКІ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ПРАКТИКИ МАТЕРИНСТВА КРІЗЬ ПРИЗМУ ДИСКУРСУ ВІДПОВІДАЛЬНОГО БАТЬКІВСТВА	97
<i>Литвиненко В.В., Могилко О.П., Перепьолкіна К.М.</i> ВПЛИВ ПСИХООСВІТИ НА КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ У ПАЦІЄНТІВ ЧОЛОВІЧОЇ СТАТІ З АЛКОГОЛЬНОЮ ЗАЛЕЖНІСТЮ	99
<i>Марущенко О.А.</i> ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ – ЗА ЧИ ПРОТИ: З ДОСВІДУ АНАЛІЗУ СТУДЕНТСЬКИХ НАРАТИВІВ	100
<i>Невзорова С. І.</i> ТРИВОЖНІ РОЗЛАДИ У ХВОРИХ НА ТИРЕОТОКСИКОЗ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ	101
<i>Огородова Т.М. Дроздовська О.Є</i> ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЯК ОДИН З ВАЖЛИВИХ АСПЕКТІВ У РОБОТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	103